

Joh 16,23b-28

Når vi læser de bibelske tekster, bliver vi sommetider så optaget af en enkelt sætning, at vi glemmer den sammenhæng, sætningen indgår i. Det sker jævnligt med dagens tekst. Vi hæfter os ved sætningen ”Bed og I skal få” – måske fordi vi i Jesu bjergprædiken møder en lignende formulering, Jesus siger et sted: ”Bed, så skal der gives jer; søg, så skal I finde; bank på, så skal der lukkes op for jer” (Matt 7,7). Det drejer sig her om bøn/hørelse.

Også i dagens tekst drejer det sig om bøn/hørelse, men det præciseres, at der er tale om bøn i Jesu. Det fremgår helt klart af de indledende ord: ”Beder I Faderen om noget i mit navn, skal han give jer det”. Spørgsmålet er så, om der gør nogen forskel. Og hvad forskellen i givet fald er. Svaret er ikke så enkelt endda. Vi kan også spørge: Kan man bede om hvad som helst? Lad os tage et par eksempler.

Hvis jeg er syg, kan jeg så bede om at blive rask? Ja. Hvis jeg er fattig og sulten, kan jeg så bede om at blive mæt? Ja. Hvis jeg er ensom, kan jeg så bede om at få venner? Ja. Hvis jeg er rig og har nok af ting, kan jeg så bare bede om at få flere ting? Her er svaret ikke så entydigt. Det kan vel ikke være meningen, at jeg bare kan bede om at få en større bil, hvis jeg er utilfreds med den model, jeg har nu. Er der grænser for, hvad vi kan bede om? Og hvor går i så fald den grænse?

I den såkaldte fremgangsteologi eller herlighedsteologi siger man: ”I skal få alt, hvad I beder om, blot I har tro nok”. Hvis du er syg og ikke bliver rask – på trods af vedholdende bøn, er det fordi du ikke har bedt nok. Det er overordentlig problematisk tankegang. Det er ukærlig og uansvarlig bibelbrug. Bibelteksten bliver brugt til at slå andre i hovedet med. Og det kan aldrig være meningen.

”Bed og I skal få” burde rettelig hedde: ”Bed i Jesu navn og I skal få”. Når vi siger det på den måde er vi ude over alle ønskesedlerne. Sådan udtrykker Lena Kjems det i den prædikenvejledning, hun for et par uger siden skrev i Præsteforeningens Blad. At bede i Jesu navn er med fadervor at bede: Ske ikke min vilje, men din vilje. Det kan være svært at tage de ord i munden. Sådan som det også var for Jesus selv i Getsemane have, da han i et menneskeligt øjeblik klamrer sig til livet og vil have sin vilje. Det fik han ikke, lige så lidt som vi andre gør det. Og det er en anfægtelse for os, for når vi er ude i frit fald, skriger og kaster op af skræk, kunne vi ærlig talt godt bruge en lidt mere handlekraftig Gud og ikke en, der hænger der på korset i sin skrøbelige sårbarhed og i afmagt skriger sin forladthed ud. Men – siger Kjems – det er lige præcis, hvad det vil sige at bede Jesu navn, at vi beder gennem den korsfæstede. (Lena Kjems, i: Præsteforeningens Blad 107. årg. (2017), s. 467-468)

I øvrigt vil jeg i forbindelse med dagens tekst pege på tre ting.

For det første: Der er forskel på bøn og krav. Kræve er at ville have sin vilje. Bede er at finde hvile i Guds vilje. Kræve er at ville have det, der passer mig. Bede er at ønske det, der passer mig bedst. Kræve er at mene, at jeg har ret til alle livets goder. Bede er have anet, at livets godhed er ren og skær foræring.

For det andet: Som sagt handler teksten om ”bøn i Jesu navn”. Ikke en hvilken som helst bøn er bøn i hans navn. Det er ikke nok, at vi påstår, at den er i Jesu navn. Jesu navn er ikke noget firmanavn. Det er ingen etikette, vi bare kan sætte på alt det, vi gør, for at det kan blive mere acceptabelt. Jesu navn er ikke bare et gummistempel til at legitimere vores grådighed og krævementalitet.

For det tredje skal vi lægge vi mærke til, at denne korte prædikentekst hele 6 gange taler om Gud som far. Dermed er antydnet en sammenhæng mellem bøn og kærlighed. At bede er at være i Guds nærhed. Der er vi omgivet af Guds kærlighed. Bøn er en kærlighedsytring. Derfor består den ikke i at opregne ønsker, men i at lytte, vente og håbe. Den består i at åbne sig for den kærlighed, der kommer os i møde fra Gud selv.

Vi beder ofte vore bønner på bekostning af de andre. Vi beder om lykke og velfærd – økonomisk fremgang – og det sker på bekostning af de nødlidende i vore eget samfund eller de nødlidende ude i den store verden. Bøn i Jesu navn er aldrig bøn på bekostning af vore medmennesker. Den sker under Helligåndens vejledning. Under vejledning af kærlighedens Ånd.

Flere nye salmer handler om bøn. En af dem er: ”Herre, gør mit liv til bøn”, som er skrevet af Johannes Johansen. Salmen er noget af det bedste, som er skrevet om bøn. Den skal vi synge om et øjeblik. Sidste vers lyder på følgende måde:

Helligånd, Guds åndedræt.
Lær du mig at bede ret,
bed for mig, som ikke ved,
hvad der tjener til min fred.
Herre, bær mit suk og skrig
som din bøn til Himmerig.